

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XVII/121/2012
Rady Miejskiej w Gorzowie Śląskim
z dnia 30 maja 2012r.

GMINNY PROGRAM
wspierania rodziny
w Gminie Gorzów Śląski
na lata 2012- 2014

Gorzów Śląski, maj 2012r.

SPIS TREŚCI

- 1. WSTĘP**
- 2. UWARUNKOWANIA PRAWNE.**
- 3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.**
- 4. CELE I REALIZATORZY PROGRAMU.**
- 5. REALIZACJA ORAZ MONITOROWANIE PROGRAMU.**

1. WSTĘP.

Do zadań gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem i rodziną, czyli tworzenie i wdrażanie programów wspierania rodziny. Obowiązujący system pomocy społecznej nałożył na gminy obowiązek zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodzin i dzieci, a zadania specjalistyczne takie jak: poradnictwo rodzinne oraz zapewnienie opieki i wychowania dzieci poza rodziną powierzył zarówno gminom jak i powiatom.

Podłożem nowych rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Główne założenia systemu pomocy społecznej:

- 1) praca z dzieckiem pozbawionym prawidłowej opieki ze strony rodziny powinna być elementem szerszego programu wspierania rodzin w środowisku lokalnym,
- 2) główny akcent pracy z rodziną powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka aby rodzina nie znalazła się w sytuacji kryzysowej, co konsekwencją może być zabranie dziecka z domu.
- 3) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji,
- 4) praca socjalna z rodzicami biologicznymi dziecka powinna być prowadzona także po zabraniu dziecka z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do domu,
- 5) umieszczenie dziecka pozbawionego całkowicie lub częściowo opieki rodziców w placówce opiekuńczo-wychowawczej może nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej,
- 6) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym przy pomocy asystenta rodziny poprzez konsultacje i poradnictwo, terapię i mediacje, pomoc prawną, organizowanie dla rodzin grup wsparcia i grup samopomocy.

Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem stanowią 88,3 % ogólnej liczby rodzin zastępczych w kraju, tylko 11,7 % rodzin jest niespokrewnionych z dziećmi. Jest to spowodowane tym, że sądy rejonowe ustanawiając rodzinę zastępczą dla dziecka w pierwszej kolejności kierują się jego dobrem i związkiem emocjonalnym z najbliższą rodziną. Pierwszeństwo do sprawowania opieki zastępczej mają rodziny spokrewnione z dzieckiem, które bardzo często wymagają wsparcia i pomocy w należyтым sprawowaniu opieki, a często się zdarza, że są to rodziny, które same wcześniej były niewydolne wychowawczo i nie umiały właściwie wychować swojego dziecka.

Dlatego też główne działania Ośrodka będą skierowane w przyszłości na zatrudnienie asystenta rodziny w ramach posiadanych środków finansowych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Monitorowanie zjawiska wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim oraz inne instytucje gminne, w ramach koalicji lokalnej spowodowały konieczność wprowadzenia zmian ukierunkowanych na:

- 1) zmianę świadomości społeczeństwa,
- 2) skuteczną ochronę i wspieranie rodziny poprzez system pieczy zastępczej,
- 3) stworzenie procedur współpracy pomiędzy instytucjami ułatwiającymi pracę z rodziną,
- 4) zmianę postaw dzieci w rodzinach poprzez motywowanie ich do udziału w szkoleniach Korekcyjno-edukacyjnych.

2. UWARUNKOWANIA PRAWNE.

Realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na następujących aktach prawnych:

- 1) Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r. (Dz.U z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm),
- 2) Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz.U.Nr 180, poz.1493, Nr 288, poz.1690, z 2012r.Dz.U Nr 149, poz.887 z późn. zm),
- 3) Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm),
- 4) Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003r. (Dz.U. z 2010r. Nr 234, poz.1536 z późn.zm),
- 5) Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004r. (Dz.U z 2008r. Nr 69, poz.415 z późn.zm),
- 6) Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm),
- 7) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r (Dz. U z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zm),
- 8) Miejsko-Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gorzów Śląski na lata 2010-2020 podjęta Uchwałą Nr XLVL/357/2010 Rady Miejskiej w Gorzowie Śląskim z dnia 30 września 2010r.

Celem Programu będzie stworzenie systemu wsparcia rodziny, który pozwoliłby na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną dziecka w środowisku rodzinnym. Wprowadzenie asystentury rodzinnej jako nowej formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności, umożliwi kompleksową i szybką pomoc.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Program wspierania rodziny skierowany jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji, gdy rodzina i dziecko pozbawione są możliwości rozwijania się w swojej naturalnej rodzinie ze szczególnym uwrażliwieniem ze strony pomocy pracownika socjalnego lub asystenta rodziny.

Organizowanie i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej jest obowiązkiem ustawowym samorządów gminnych.

Działalność osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny i wypełnianie jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzona będzie na trzech poziomach:

- 1) adresowana do rodzin o niskiej świadomości roli rodziny oraz konieczności wspierania jej poprzez wdrażanie działań prorodzinnych w środowisku lokalnym,
- 2) adresowana do rodzin o słabych przygotowaniach do pełnienia ról w rodzinie oraz do budowania więzi rodzinnej,
- 3) adresowana do rodzin o zbyt małej aktywności własnej mających roszczeniowe zachowania i niską aktywność zawodową.

Głównym założeniem Programu jest wspieranie osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie.

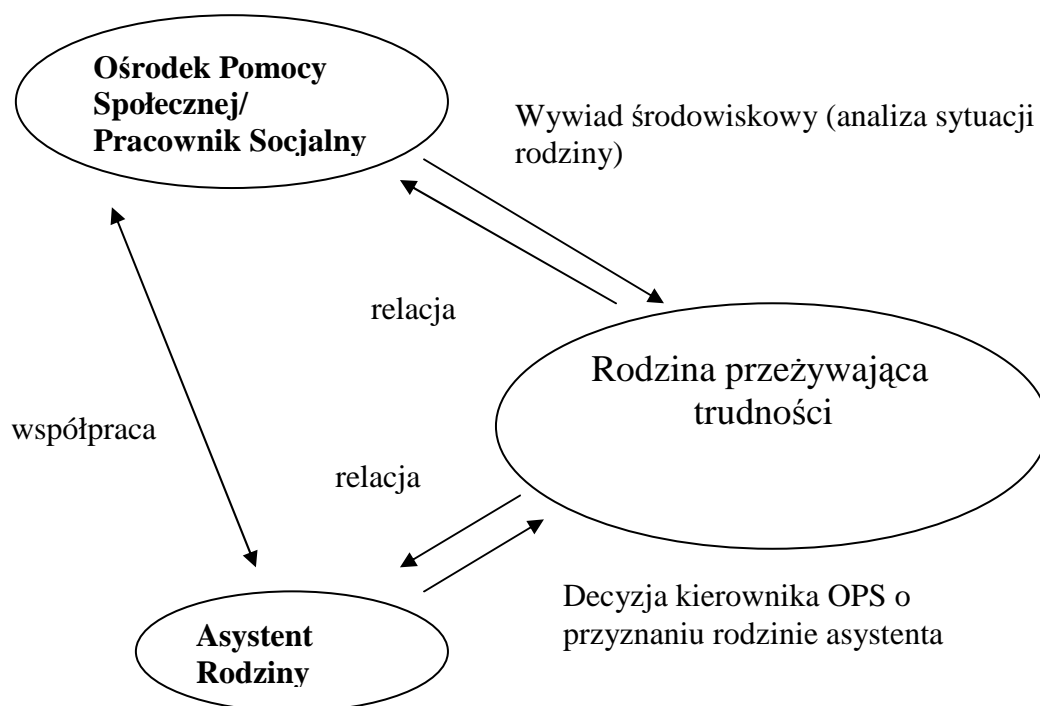
Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie jak: MGOPS (pracownik socjalny, asystent rodziny), szkoły, sądy, prokuratura, policja, stowarzyszenia, pedagog.

Szerokie spektrum zadań stojących przed osobami odpowiedzialnymi za daną rodzinę polega głównie na określeniu na wstępie warunków współpracy, przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, następnie monitorowanie sytuacji rodzin i opieka pracownika socjalnego w formie pracy socjalnej lub udzielanie pomocy finansowej, które to formy mają służyć rodzinie w wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków.

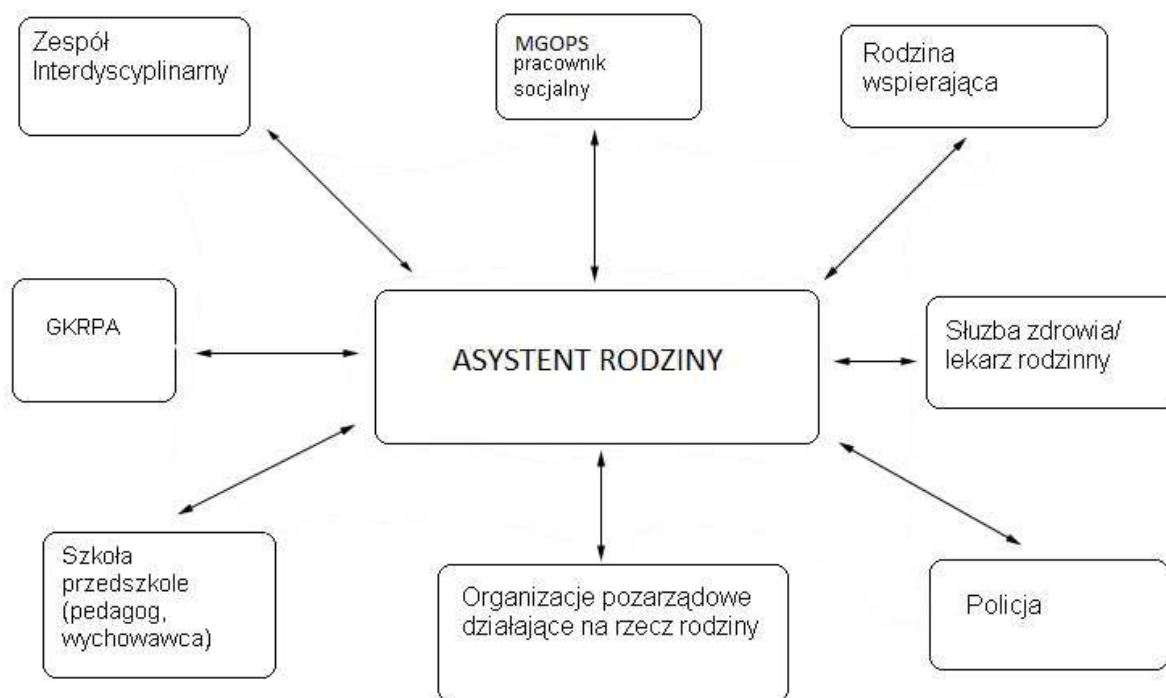
Asystent rodziny z uwagi na zróżnicowany charakter podejmowanych działań będzie musiał posiadać wiedzę na temat zasobów środowiska lokalnego, a m.in. podmiotów wspierających rodzinę na poziomie lokalnym.

Wiedza asystenta rodziny w połączeniu z kompetencjami zawodowymi stanowi zaplecze do budowania kryteriów kompetencji i zachowań asystenta rodziny. Interdyscyplinarność działań, tworzenie sieci współpracy z różnymi podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodziny, to wyzwania przed którymi staną organizacje i instytucje wspierające rodzinę i realizujące te zadania.

I. Asystent rodziny w strukturze gminnego wsparcia rodziny.

II. Gminny system wsparcia rodziny w kryzysie

4. CELE I REALIZATORZY PROGRAMU.

Cel główny, cele szczegółowe i badania Programu wspierania rodziny w gminie Gorzów Śląski na lata 2012-2014.

Na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji rodzin w gminie oraz na podstawie obowiązującego stanu prawnego zdefiniowano cel główny Programu.

Działania przewidziane w poszczególnych celach szczegółowych umożliwią realizowanie na szczeblu gminnym oraz w środowisku lokalnym polityki prorodzinnej, rozumianej jako stwarzanie warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych umacniających rodzinę, zapewniających jej trwałość, rozwój oraz właściwe wypełnianie przez nią podstawowych zadań.

1. Cel główny Programu:

Rodzina powinna być silna ekonomicznie, społecznie i kulturowo oraz wydolna w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

2. Cele szczegółowe, działania i wskaźniki osiągnięcia celów Programu.

1) Cel szczegółowy I: *wzrost społecznej świadomości roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.*

Działanie 1: Inicjowanie opracowywania gminnych programów wspierania rodziny i realizacji polityki prorodzinnej.

Działanie 2: Wspieranie rozwoju inicjatyw prorodzinnych w zakresie pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny i ukazywaniu pozytywnych wzorców.

Działanie 3: Promowanie i współorganizowanie konkursów dotyczących rodziny.

Wskaźniki:

- gminny program dotyczący wspierania rodziny i realizacji polityki prorodzinnej.

Podmioty realizujące:

- gmina oraz jednostki organizacyjne gminy,
- organizacje pozarządowe.

2) Cel szczegółowy II: *rodzina bardziej samodzielna ekonomicznie oraz aktywniejsza społecznie i zawodowo.*

Działanie 1: Wspieranie rozwoju podmiotów umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu, form aktywności w ramach dostępnej bazy oraz organizacji zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.

Działanie 2: Współpraca gminy z jednostką organizacyjną pomocy społecznej, dotycząca form aktywizacji zawodowej rodzin oraz ukazywanie zagrożeń związanych z podejmowaniem pracy.

Działanie 3: Promowanie właściwych form pracy i czasu zatrudnienia, korzystnych dla organizacji życia rodzinnego.

Wskaźniki:

- podejmowanie działań do aktywizacji osób zagrożonych marginalizacją,
- pomoc w znalezieniu pracy.

Podmioty realizujące:

- gmina oraz jednostki organizacyjne gminy,
- organizacje pozarządowe.

3) Cel szczegółowy III: *rodzina objęta szerszym i bardziej dostępnym wsparciem w środowisku lokalnym.*

Działanie 1: Promowanie rozwiązań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Działanie 2: Upowszechnianie konieczności wzmacniania rodzin poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego, pomoc w dotarciu do specjalistów pracujących z rodziną.

Działanie 3: Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pomocy materialnej dla uczących się dzieci.

Działanie 4: Wspieranie i ochrona rodziny przez Zespół Interdyscyplinarny.

Działanie 5: Systematyczne promowanie przysposobienia dzieci jako skutecznej formy pomocy dziecku pozbawionego opieki rodziny naturalnej.

Działanie 6: Wspieranie rodziny w przeciwdziałaniu demoralizacji, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Wskaźniki osiągnięcia:

- wzrost liczby przeszkolonych pracowników pomocy społecznej, organizacji pozarządowych w zakresie wspierania rodziny,

Podmioty realizujące:

- gmina oraz jednostki organizacyjne gminy,
- organizacje pozarządowe.

5. REALIZACJA ORAZ MONITOROWANIE PROGRAMU.

Program wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy z gminą, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny.

Ważnym elementem gwarantującym właściwą realizację Programu będzie uzyskiwanie nie tylko środków finansowych z gminy ale również środków finansowych z dotacji celowej budżetu państwa.

Informacje do przygotowywania raportów, notatek z monitoringu Programu będą pozyskiwane od następujących podmiotów:

- 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim,
- 2) Urząd Miejski w Gorzowie Śląskim
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie,
- 4) Komisariat Policji w Prasce,
- 5) Prokuratura Rejonowa w Oleśnie,
- 6) Sąd Rejonowy w Oleśnie,
- 7) Szkoły, przedszkola,
- 8) Organizacje pozarządowe,
- 9) Inne.

Za monitorowanie Programu będzie odpowiedzialny Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim.

Okresową ocenę sytuacji rodziny będzie dokonywać pracownik socjalny i asystent rodziny nie rzadziej niż co pół roku.

Zadania pracownika socjalnego i asystenta rodziny regulują odrębne ustawy tj: ustawa o pomocy społecznej i ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą i wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim ma obowiązek zaplanować środki finansowe na realizację tego zadania.